

Amy Barrettová sudkyňou Najvyššieho súdu USA. Otvárajú sa brány spravodlivosti pre nenarodené deti? Ako funguje Najvyšší súd USA a akú má moc? + PODCAST

Branislav Michalka

29. októbra 2020 ✝ Spoločnosť ✝ Potraty

Miska váh naklonená konzervatívcom

V utorok 27. októbra zložila prísahu do rúk prezidenta Trumpa nová sudkyňa Najvyššieho súdu Amy Barrettová. Splnila sa tak čierna mora amerických liberálov a konzervatívci nadšene jasajú. Ak by sa v novembri stal prezidentom opäť Donald Trump, čo nevylučujú ani liberálni optimisti čarujúci s prieskumami podobne ako pre štyrmi rokmi, tak by za súčasnej konštelácie konzervatívnych a liberálnych síl na Najvyššom súde, vznikla reálna šanca na zmenu v potratovej legislatíve. Pomer liberálnych a konzervatívnych sudcov je aktuálne 3 : 6.

Už v roku 2018, keď Trump nominoval na post sudcu konzervatívneho Brett Kavanaugha, sa rozpútala celoamerická liberálna mediálna hystéria. Časopisy sa plnili karikatúrami umlčanej a znásilnenej Justície, pričom sa nezabudlo ani na obligátne sexuálne obťažovanie, na ktoré si spomenula jeho spolužiačka po rekordných 36 rokoch. Nakoniec sa ukázalo, že Kavanaugh na označenom večierku, kde malo dôjsť k znásilneniu (!) ani nebol. Keď sa nakoniec stal sudcom Najvyššieho súdu, tak noviny The New York Times písali, že Najvyšší súd sa stane najkonzervatívnejším od roku 1937: „*Bude to extrémne konzervatívny Najvyšší súd. Aj keby nebol Trump opätovne zvolený a miesto neho nastúpi demokrat, tak sa to nezmení.*“

Už aj tak zlú situáciu pre liberálov, zhoršila správa, že 87 ročná liberálna sudkyňa Ruth Baderová Ginsburgová, ktorá trpela na ochorenie rakovinou v septembri náhle zomrela. Ako sama povedala médiám, pri živote sa chcela udržať za každú cenu do obdobia po prezidentských voľbách, aby Trump nemohol menovať ďalšieho konzervatívneho sudcu, kým je vo funkcii. Nepodarilo sa.

Ak teda považovali liberáli doteraz Najvyšší súd po roku 2018 za „*extrémne konzervatívny*“, tak teraz, po zvolení Amy Barrettovej majú dôvod na paniku. Barrettová je hlboko veriaca katolíčka, oproti ktorej je Kavanaugh umiernený liberálny konzervatívec. Miska váh sa teda naklonila výrazne na stranu konzervatívcov. Nie náhodou okamžite zareagovala šéfka pro-potratovej organizácie Planned Parenthood Action Fund, Alexis McGill Johnsonová : „*Táto zmena súdu bude po celé desaťročia ohrozovať naše občianske práva, prístup k zdravotnej starostlivosti, slobodu uzavrieť manželstvo (zrejme myslí LGBT páry, pozn. red.), právnu ochranu pred diskrimináciou a reprodukčné zdravie aj práva. Ale ani zďaleka nie sme porazení.*“

Posledná veta samozrejme platí. Bude treba ešte mnoho času na očistenie civilizácie od nánosov extrémneho ľavicového liberalizmu, ak sa to vôbec niekedy podarí.

V čom spočíva moc Najvyššieho súdu?

Najvyšší súd USA (Supreme Court of the United States) je najvyšším orgánom súdnej moci v Spojených štátoch. Má deväť členov, z ktorých je jeden predseda súdu a ôsmi sú sudcami. Sudcovia zostávajú vo funkcii až do svojej smrti. Nedajú sa odvolať, môžu len rezignovať. To je aj dôvod na paniku medzi liberálmi, pretože aj v prípade víťazstva Joe Bidena, zostane tento vysoko vplyvný orgán výrazne konzervatívny. Navyše, Amy Barrettová je relatívne mladá, podobne ako Kavanaugh, takže s ich úmrtím sa nedá príliš počítať. Avšak cesty Božie sú nevyspytateľné, ako sa presvedčila aj Ruth Ginsbergová.

Najvyšší súd funguje ako strážca ústavy a jej hlavný vykladač a interpret. Vznikol už v roku 1789 a prvých šesť sudcov menoval George Washington. Postupne sa ich počet zvýšil na deväť a prípadne rozšírenie, ktoré chcel napríklad presadiť počas vojny prezident Roosevelt, neprešlo.

Najvyšší súd má výlučnú právomoc vo veciach sporov medzi dvoma alebo viacerými federálnymi štátmi a rovnako aj vo veciach *„všetkých žalôb alebo procesov, ktorých účastníkmi sú veľvyslanci, iní verejní činitelia, konzuli alebo vicekonzuli cudzích štátov, ďalej všetky spory medzi Spojenými štátmi a jednotlivými štátmi USA a všetkých žalôb federácie proti občanom členského štátu alebo aj proti cudzincom.“*

Pred súd teda môžu byť predložené k posúdeniu a výkladu akékoľvek prípady všetkých federálnych odvolacích súdov *„súdnym príkazom vydaným na základe žiadosti ktorejkoľvek strany v akomkoľvek občiansko-právnom alebo trestnom procese.“* Súd môže tiež preskúmať *„konečné rozsudky vynesené najvyšším súdom štátu, v ktorom mohlo byť vydané rozhodnutie,“* avšak len vtedy, keď tieto rozsudky zahŕňajú otázku výkladu federálnych zákonov alebo ústavného práva.

Moc Najvyššieho súdu je teda značná. Určuje ktorý rozsudok, alebo zákon je alebo nie je v súlade s ústavou. Táto právomoc nadobúda vysokú dôležitosť v súvislosti s formou práva, tak ako je praktizované v anglosaských krajinách. Toto anglosaské právo, alebo tiež zvykové, je založené na precedensoch, rozhodnutiach súdov a tribunálov. Tým sa odlišuje od kontinentálneho európskeho práva, ktoré vychádza z práva rímskeho. V anglosaskom práve sa precedens stáva príkladom, ktorý môžu nasledovať ďalší sudcovia, a ktorý môže ovplyvniť aj platné zákony, pretože by bolo predsa nespravodlivé nakladať pri rôznych príležitostiach s obdobnými faktami rôzne. V praxi to znamená, že pokiaľ Najvyšší súd vytvorí svojím rozhodnutím precedens, tak sa naň môže odvolať každý v obdobnom prípade, aj keby odporoval dovtedy platnej legislatíve. Najmä ak sa jedná o lokálnu legislatívu jednotlivých federálnych štátov. Ale, samozrejme, aj legislatívu celoštátnu.

To sa stalo aj v slávnom prípade Roe verzus Wade z roku 1973, ktorý sa týkal zákazu umelých potratov v USA. Podľa rozhodnutia vtedajšieho Najvyššieho súdu, väčšina dobových protipotratových zákonov porušovala *„právo na súkromie.“* Následkom tohto precedenčného rozhodnutia museli federálne štáty začať meniť tieto zákony na svojom území a umožňovať ženám umelé potraty, ako aj klinikám ich vykonávať, čo bolo dovtedy trestné.

Liberáli si uvedomujú, že k podobnému precedensu môže dôjsť aj dnes. Stačí ak sa nájde navrhovateľ, ktorý dá „právo na umelý potrat“ preskúmať Najvyššiemu súdu a ten môže konštatovať, že toto „právo“ odporuje ústave. Vo výhľade sú aj ďalšie varianty. Na základe precedensu by sa potom mohli podávať ďalšie žaloby a potratová legislatíva jednotlivých štátov by sa mohla začať obmedzovať.

Napriek miernemu optimizmu však nesmieme zabúdať, že potratová a liberálna lobby je veľmi silná a môže vyvolať také udalosti a javy, ktoré prípadnú moc Najvyššieho súdu účelovo výnimočne obmedzia. Ako sme sa už presvedčili, výnimočná situácia je možná a víťaz chce väčšinou brať všetko. Zo skúsenosti môžeme konštatovať, že v kultúrnej vojne, ako v každej ideologickej vojne, sa jednotlivé strany väčšinou pridávajú legitímnosti len dovtedy, kým im to vyhovuje alebo kým tá funguje v ich prospech. Kultúrna vojna, na rozdiel od lokálnych geopolitických konfliktov nepozná kompromis.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/amy-barrettova-sudkynou-najvyssieho-sudu-usa-otvaraju-sa-brany-spravodlivosti-pre-nenarodene-deti-ako-funguje-najvyssi-sud-usa-a-aku-ma-moc-podcast/>